

Svijanský Újezd

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Turnov

Nadmořská výška: 258 m n. m.

Počet obyvatel: 430

Adresa URL: www.svijanskýujezd.cz

Okres: Liberec

GPS souřadnice: 50.587233N, 15.043348E

První pís. zmínka: 1436 (588 let)

PSČ: 462 45

Historie obce Svijanský Újezd

jezd dnes Svijanský je připomínán v písemných pramenech poprvé až v roce 1436. A to v listině, kterou císař Zikmund zastavil bývalý majetek kláštera Hradiště Bohuši z Kováně na Frýdštejně. Ten zemřel v březnu roku 1460 a poručíkem svých nezletilých dětí v závěti ustanovil Jana z Házmburka a na Kosti. Když v roce 1497 kupoval kostecké panství nejvyšší kancléř Království českého Jan ze Šelmberka se oženil s Johanou Krajířovou z Krajku (+ po 1531), vdovou po Janovi Jarošovi Tovačovském z Cimburka (+ 1483).

Jan Jaroš z Cimburka byl poprvé ženatý s Magdalenou z Michalovic (+ před 1477), dědičkou obrovského michalovického majetku v Pojizeří po svém zemřelém bratrovi Jindřichovi Kruhlatovi z Michalovic (+1468), posledním mužským příslušníkem rodu. K tomuto dědictví krom Brandýsa nad Labem, Mladé Boleslavi a poloviny Turnova, patřilo také panství rohozecké (Hrubý Rohozec). K rohozeckému panství byl připoje i Újezd. Ovdovělá a bezdětná Johana Krajířová (jediný syn Adam z Cimburka zemřel svobodný v roce 1504), postoupila svůj majetek bratrovi Konrádovi Krajířovi z Krajku. Od jeho synovce Volfa st. Krajíře koupil v roce 1534 Hrubý Rohozec Jan z Varten - berka na Zvířeticích (+ 1543). K tomu přikoupil v roce 1536 od Karla z Valdštejna statek Skály, zvaný pak Skály vartenberské. V zápise v Zemských deskách z roku 1543 o prodeji skalského panství jsou vyjmenovány i vsi příslušející - Újezd mezi nimi není. Janův syn Adam se účastnil povstání stavů v roce 1547 a byl mu majetek konfiskován. Později Adam (+ 1564) vykoupil některé statky zpět.

Při dělení dědictví po Adamovi z Vartenberka v roce 1565 mezi jeho syny, dostaly se Svijany a s nimi i Újezd do držení Jaroslava z Vartenberka (+ 1602). Vdova po něm Anna Kateřina ze Smiřic dědila Svijany a podruhé se vdala za Jáchyma Ondřeje Šlika, jinak účastníka stavovského povstání (1618 - 1620) a popraveného 21. 6. 1621 na Staroměstském náměstí v Praze. Jemu konfiskovaný majetek získal v roce 1622 Albrecht z Valdštejna, který ho spojil s panstvím Mnichovo Hradiště, získaným z konfiskace po Václavovi Budovcovi z Budova. Albrecht z Valdštejna jako kníže a vévoda z Frýdlantu postoupil v roce 1624 Mnichovo Hradiště nejprve lénem a pak do dědičného držení Maxmiliánovi z Valdštejna. Mnichovo Hradiště zůstalo majet - kem Maxmiliána z Valdštejna i po té, co byl Albrecht z Valdštejna v roce 1634 v Chebu zavražděn. Následné konfiskace valdštejnských statků se Mnichova Hradiště nedotkly a Maxmiliánovi potomci jej drželi až do roku 1945. Svijanské panství v roce 1820 získal Karel Alain kníže z Rohan. Rohanové, příslušníci nejvyšší francouzské aristokracie a příbuzní několika evropských panovnických rodů včetně rakouského císaře, měli hlavní sídlo na zámku Sychrov a společně s ním drželi i Svijany do roku 1945.

Obec Svijanský Újezd se skládá ze tří částí: vlastní Újezd, Jirsko a Močítka. Význam jména

všech Újezdů má stejný původ. Újezdem se v dávné minulosti nazývalo území darované šlechtici panujícím knížetem obvykle jako tzv. výsluha. Jeho hranice vytýčili pověření pánové, kteří ho na koních objížděli. Co za den "ujezdili", bylo nazýváno újezdem. Shodné jméno obvykle obdržela i ves zde založená. V Čechách existuje mnoho vsí s tímto názvem. Proto vznikla brzy nut - nost jejich vzájemného odlišení nějakým přívlastkem. Tak obdržel Újezd u Svijany pojmenování Svijanský. Název vsi Jirsko má původ v osobním jménu Jiří a zřejmě je pojmenováno po lokátorovi, který kdysi vyměřil lány a ves. Pokud byla ves založena na základě tzv. emfyteutického práva, pak lokátorovi obvykle připadla držba rychty a s ní spojené platy. Pojmenování vsi po něm, pak bylo zcela logické. Jméno vsi Močítka je odvozeno od namáčení Inu.

